

København den 23. Juli 1919 afholdte ekstraordinære Repræsentantmøde. Og der staar videre i Mælkeeksportens Love: „Selskabets Andelshavere er alle de danske Mejerier, der til enhver Tid er Medlemmer af de i Fællesorganisationen sammensluttede Mejeriforeninger“. Efter dette kan man jo ikke være i mindste Tvivl om, hvem det er, der har stiftet Andelsselskabet. De danske Mejeriforeningers Mælke-Eksport, og det forekommer mig heller ikke, at man kan være i Tvivl om, hvem der bærer Ansvar for Ledelsen. De Mænd, som sad i Ledelsen for Mejeriforeningernes Fællesorganisation, var nemlig de samme Mænd, der sad i Ledelsen for Mælkeeksporten, og disse Mænd har ogsaa i Henhold til Mælkeeksportens Love givet Bestyrelsen i Mælkeeksporten Lov til at optage de nødvendige Laan — det staar i Mælkeeksportens Love § 15.

Jeg har ikke villet undlade at gøre det høje Tings Medlemmer opmærksom paa, hvordan jeg ser paa Forholdet. Naar det er det danske Mejeribrug, der har startet Mælkeeksporten, det danske Mejeribrug, der har ledet Mælkeeksporten, det danske Mejeribrug, der har givet Ledelsen af Mælkeeksporten Lov til at optage de nødvendige Laan, saa maa jeg sige, at saa forstaar jeg med min Lægmandsforstand ikke, at det ikke har Forpligtelsen til at sørge for at betale, hvad det en Gang har laant. Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind paa dette Forhold. Da jeg i Fjor blev — jeg skal ikke sige tvunget —, men i alt Fald blev valgt til Formand for Andelsbanken, og da jeg overtog den Stilling, satte jeg mig straks i Bevægelse for at søge at opnaa et Forlig med Mejerierne. Der blev gjort alle mulige Forsøg, men de mødte bestandig Modstand, og det viste sig, at en Ordning ad Forligets Vej var uopnaaelig. Vi maatte saa foretage det Skridt at erklære, at vi maatte stoppe Mælkeeksportens Forretning og anlægge Sag mod Fællesorganisationen som den, vi mente var den egentlige Skyldner. Der er rettet stærke Angreb ogsaa paa de to Mænd, der har siddet som Direktører i den sidste Tid, Banken har virket. Selvfølgelig har disse to Mænd begaaet Fejl, og mange Fejl, men jeg er klar over, at mange af Angrebene, baade de skjulte og de offentlige, stammer fra en tidligere Direktør i Banken. Jeg kan ikke lade være med at sige, at det forekommer mig, at han skulde være den allersidste til at angribe disse to Mænd.

For at vise, at jeg har Ret i min Betragtning af, hvor det egentlige Ansvar og

Skylden ligger, tillader jeg mig endnu at henvise til Underbilag 2 til Bilag V, en Skrivelse fra Højesteretsassgfører Henriques.

Jeg for mit Vedkommende ser med megen Sympati paa Genrejsningsarbejdet, og jeg vil ønske, at de Bestræbelser, der udfoldes i den Henseende, maa lykkes. Selv om Forsøget er mislykkedes for os, der sad i den gamle Ledelse, ønsker jeg, at de Mænd, som nu er i Spidsen, maa have Held i deres Bestræbelser.

Ministeren for Industri, Handel og Søfart (Stauning): Jeg har kun Grund til at takke de ærede Ordførere for den Tilslutning, de har ydet det foreliggende Lovforslag, og for den Anerkendelse af den hurtige Handling i Sagen, som ogsaa har lydt. Jeg kan tilføje, at jeg ogsaa har Grund til at paaskøine den Form, hvorunder Forhandlingen her har fundet Sted.

Jeg er enig med det ærede Medlem for 3die Kred (Maegaard) i, at den Bank, vi her beskæftiger os med, havde sin Opgave i en Virksomhed, der tog Sigte paa at udvide det danske Landbrugs Virkeomraade og i ganske særlig Grad om muligt at skabe nye Eksportmarkeder og Eksportartikler, hvis Fremkomst kunde bidrage baade til Landbrugets Trivsel og til Støtte for det Fædreland, vi tilhører. Jeg kan jo ikke bedømme, om Mælkeeksporten just har været af den Karakter, men jeg har haft den Opfattelse, at det maatte siges at være dens Hovedkarakter, og at den derfor havde en naturlig Opgave. Men jeg kan paa den anden Side ikke se det naturlige i, at man lader en saadan Forretning gaa sin Gang i Aarevis og bringe et Tab, der nu siges at ligge omkring 15 Mill. Kr., uden tidligere at gribe ind og navnlig uden at faa klaret, da man mener, der er Tvivl derom, hvem der er Skyldner i det paagældende Forhold; man har nu i flere Aar været i Tvivl om, hvorvidt der overhovedet var nogen, der hæftede for, hvad denne Forretning laante. Medens jeg altsaa er fuldkommen enig med det ærede Medlem i, at Banken havde en naturlig Opgave, vil jeg gerne tilføje, at det forekommer mig i højeste Grad besynderligt at se denne Bank beskæftige sig med andre Virksomheder, f. Eks. Udgivelse af „Svikhøllen“, Drift af Nordiske mekaniske Værksteder og forskellige Dampskibsselskaber eller Skibe og i hvert Fald vistnok tvivlsomme Forretninger, som Banken er kommet ind i i en Periode, hvor det ikke drejede sig om at fremme Landbrugets og Andels-